

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 filerl.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

Demisia guvernului în Cameră.

Arad, 8 Martie.

Contele Khuen-Héderváry a anunțat azi și în Camera deputaților că guvernul și-a dat demisia și că Maj. Sa a primit această demisie. Camera, la cererea ministrului-președinte și-a ajurnat ședințele până după rezolvirea crizei de guvern.

Toate combinațiile politice se concentrează acum asupra chestiunii: cine va fi urmașul contelui Khuen-Héderváry. Răspunsul la această întrebare nu este atât de greu precum s'ar părea, dacă ne dăm seama de motivele cari au determinat demisia guvernului. Este adevărat că acest guvern a demisionat, cum a declarat însuș contele Khuen, fiindcă n'a putut să obțină votarea reformelor militare, deși a încercat toate mijloacele. Obstrucția pornită împotriva reformelor militare opoziția a motivat-o întotdeauna cu necesitatea înlăturării votului universal. Lupta din parlament s'a dat pentru prioritatea votului universal. Cercurile din Viena s'au convins că actualul guvern nu poate să obțină votarea reformelor militare nici după pactul încheiat cu partidul kossuthist. Partidul opoziționist a dovedit că știe să profite de drepturile ce i-le admite regulamentul intern într-o măsură care să zădărnicească discuția reformelor militare. Viena are nevoie de aceste reforme încă înainte de vară nu putea să aștepte până ce guvernul va infrânge obstrucția.

Soarta guvernului Khuen era astfel pecetluită. Trebuie să vină un nou guvern care să câștige majoritatea pentru votarea provizorie, pe un an măcar, a reformelor militare, ca în vremea aceasta să se poată înlături votul universal.

Programul acesta ce se impune noului guvern pare a determina și persoana viitorului ministru-președinte, iar acesta nu poate să fie numai actualul ministru de finanțe Lukács.

În partidul guvernamental de azi, Lukács are mulți aderenți. Elementele mai liberale ale partidului fără îndoială îi vor sprijini acțiunea și toate încercările contelui Tisza și Andrássy de a-i pune piedeci în cale (împiedecând astfel și înlăturarea votului universal) vor trebui să rămână zadarnice. Un guvern care vine cu misiunea specială de-a înlături reforma electorală va avea între orice împrejurări majoritatea covârșitoare.

Despre situație am primit următoarele rapoarte:

Kossuthiștii și Tisza.

În unele cercuri ale partidului guvernamental se agită ideea ca partidul să păstreze în criza actuală cea mai mare neutralitate. Sunt fracțiuni cari cer să se aducă o hotărâre în sensul că partidul nu va sprijini decât un guvern în frunte cu Khuen.

Zilele din urmă, contele Tisza și contele Andrássy au avut confătuiri intime, la cari a fost vorba de alcătuirea unui nou partid, la care s'ar alipi și partidul kossuthist. Membrii acestui partid ar fi toți dușmanii reformei electorale, a cărei realizare va fi programul viitorului guvern.

Audiențe noi.

Fostul ministru-președinte n'a făcut Maj. Sale propoziții cu privire la persoanele al căror aviz să se ceară. În cercurile bine informate se afirmă că vor fi chemați la audiență președinții celor două camere, Návay și contele Csáky, apoi contele Tisza și, înainte de toate, Lukács.

Audiențele aceste vor începe luni.

Noul guvern.

„Neue Freie Presse” este informat că Maj. Sa va însărcina cu alcătuirea noului cabinet pe actualul ministru de finanțe Lukács, care va primi însărcinarea. „N. Fr. Presse” publică chiar și tabloul viitorului cabinet.

Tabloul este următorul:

Lukács László, ministru-președinte;
Batthyányi Tir., m. de comerț;
Kabos Ferencz, interne;
Wlassics Gyula, justiție;
Zichy János, culte;
Serényi Béla, agricultură.

Președinte al Camerei ar fi să fie ales Justh Gyula.

Demisiunea guvernului în Cameră.

Guvernul Khuen Héderváry și-a anunțat azi demisia și în mod oficial a avut importanța unei solemnități triste pentru partidul de la putere și plină de îngrijorări, temeri și speranțe pentru partidele din opoziție. Marele partid guvernamental până în clipa din urmă mai trăgea nădejdi. Încet-încet s'a dovedit trista realitate și teama de ziua de mâine, deveni generală pe fețele șefilor Tisza, Andrássy și Apponyi și a partizanilor lor.

Contele Khuen a sosit la 10¹/₂ la cameră, a cărei culcare erau populate de un număr mare de deputați. Aderenții săi l-au aelamat.

Rămâi.

Rămâi la mine, o rămâi.
De-apururea femeie.
Din focul dragostei dintâi
Redă-mi doar o scântee.

Așterne vălul de visări.
Pe mîntea mea pustie,
Și 'n pătimașe 'mbrățișări.
M'alintă pe vecie.

Căci iar de doru-ți sunt învins,
Și vreau să-mi fi aproape.
Să simt sărutul tău aprins.
Pe 'nchisele-mi pleoape.

Și 'n fiorat de-alât noroc,
De-atâta fericire.
La pieptu-mi să te string cu for.
Pierduta mea iubire.

De ce stai rece când te chiam.
Cu-aceleași dulci cuvinte.
Și când aceleași patimi gem.
În pieptu-mi ca 'nainte?

De ce 'ntorci capul? Ți-ai uitat,
Povestea de iubire
Ce ți-am rostit-o 'nfrigurat.
De-atâta fericire.

Cum poți să pleci, când bine știi.
Că 'n viața mea întregă.
Mi-ai fost izvor de bucurii.
Mi-ai fost atât de dragă.

Rămâi, o nu pleca, rămâi
Căci mîne cine știe,
De voi avea la căpătâi,
De veghe vre-o făclie.

Liviu Coman.

Amintiri.

De Maria Fr. Popu.

Întâmplarea m'a făcut să găsesc pe măsuta de noapte a prietenei mele, câteva rînduri vechi scrise de ea, una din colegele noastre de școală pe care în ultimul timp când devenisem mai mari o luasem în anturajul nostru, găsind-o demnă de a fi părtașa ideilor și simțămintelor noastre. Acele câteva șire, mi-a renoit aceleași gânduri și sentimente ce le purtam odinioară pentru ea, și parcă și azi o am vie înaintea ochilor mei cu întreaga poveste a vieții ei plină de sbucium și suferință, cu toate clipele dulci ce i-am amăgit ființa, cu durerile ce au sdruncinat-o, cu plăcerile și desiluziile ce au legănat-o și au pierdut-o.

Locuia alături de noi într-o casă scundă sărăcăcioasă spoită cu alb, cu ferestrele mici și subredde. De-alungul celor două odăi se întindea un pridvor lipit cu pământ și susținut prin niște stâlpi de lemn groși, îngrșiți de vreme. Era sărăcă și casa în care locuia cu sărmana ei mamă bună și blândă și cu o bunică bătrână gârbovită de ani și plină de evlavie.

O vedeam adesea în poartă, și nu știu cum un instinct mă împingea să leg prietenie cu ea, ceva ce nu mi da pace ori de câte ori o vedeam că-mi

suride din poartă și mă chema cu privirea. Eram pe atunci copii de-o seamă și eu ael instinct ce-l au copiii de a se împrieteni repede, în scurtă vreme ne-am pomenit prietene nedespărțite.

Nici nu-mi aduc aminte cât de repede s'a strecurat timpul acela plin de cele mai delicate și nevinovate glume! Doamne, cu câtă bucurie așteptam să plece mama de-acasă! Nici n'apuea să iasă bine pe poartă, și 'n repezeala ce numai copiii știu s'o pună în asemenea momente, toate hainele mamei sau ale surorii mai mari erau date jos și rînd pe rînd îmbrăcate în zorul și pofta de a ne face fete mari și a părea frumoase.

Mult neceaz am avut odată până am putut găsi o cheie potrivită la dulapul cu dulceturi. Și atunci când ne-am văzut stăpâne pe dulapul plin cu bunătăți, ni-s'a părut că toată lumea-i a noastră! Scoteam binișor boreanele din dulap și le așezam jos și rînd pe rînd încercam din toate. Plăcerea mea cea mai mare era atunci când luam doabele de dulceață cu vărful fusului pe care-l uitase mama de multă vreme sus pe dulap. Aveam însă totdeauna grija să așezăm toate la locul lor ca să nu se cunoască. Dar toate astea n'au mers mult, că într-o zi ni-se 'nfundă. Pe când deschideam odată dulapul, o mișcare stângace a prietenei mele cu cotul lovește geamul și se sparge. De atunci mama a aflat ce fac șoarecii când pisica nu-i acasă, și după ce m'a mângăiat binișor cu muiava, pe prietena mea a trimis-o acasă, și mie mi-a tăiat ori ce poftă de prietenie cu ea. Doamne, jalea mea cât era de mare nu se poate spune! Mi-se părea că nu pot trăi fără s'o văd cel puțin. Eram mulțumite dacă ne puteam vedea, sau vorbi. Când pleca ma-

Câteva minute în urmă a sosit și contele Tisza însoțit de mai mulți dintre întimii săi, cu cari avuse o consfătuire la locuință.

Ședința s'a deschis la ora 11 fără un sfert prin președintele Návay.

Când intră în sală Khuen Héderváry, întreg partidul muncii s'a ridicat în picioare și îl primise cu un orecan de aplause și ovatii.

Contele Khuen se întoarce spre băncile partidului său și se înclină mulțumind. Se așează apoi în fotoliul său.

Partidul justhist privește taciturn, mai în urmă aclamă cu entuziasm votul universal.

Se cetese mai multe acte prezidiale, în urmă Návay, îi acordă cuvântul primului ministru:

Contele Khuen se ridică și într-o liniște morții rosteste următoarele:

— Am onoarea a anunța onorata cameră, că guvernul și-a prezentat demisia Majestății Sle, care a binevoit a o primi și a însăreina provizor guvernul cu conducerea afacerilor. În consecință, rog să binevoiți, ca până la formarea noului guvern, camera să iee vacanță. (Aprobări).

Zboray Miklós (poporal): Trăiască Belvedere!

Ministrul președinte s'a ridicat de pe fotoliu și a părăsit sala. Partidul său l-a petrecut între ovatii furtunoase.

Kossuthiștii priveau tăcuți și resenmați. Justhiștii aclamau votul universal.

Svonuri false. Libertatea de astăzi aduce o știre lipsită de orice fond de adevăr, pe care nu știm de unde o scoate. Sustine că în urma tratatelor de împăcare cari până în ziua de astăzi se continuă încă între delegații comitetului național și ziarul „Tribuna”, tipografia noastră, librăria și totul se vinde iar ziarul nostru „încetează”, deoarece susținătorii lui ar fi fost „înduplecați a se hotări” la așa ceva.

Desmăntim întru toate acest svon absolut fals și rugăm Libertatea să și tempereze orice poftă de combinații fantastice, fiindcă nu este de parte vremea când va cunoaște adevărul întreg. Cât privește „amănuntele” despre „sfârșitul” nostru „așor de înțeles de (?) Libertatea” le vom citi cu plăcere. — după „sfârșit”.

ma de-acasă, ne duceam în șopron și prin o gaură ce era făcută îns cândură ne întrebam de sănătate și ne dedeam dulceduri și alte lucruri bune ce le opream dela masă fără să mă vadă mama. Așa am petrecut ani de zile în tovărășia ei de copilă veselă și plină de viață până am ajuns mari, iar timpul, societatea și mult alte condiții de viață ne-au despărțit aproape pentru totdeauna...

*

Peste câțiva ani mă pomenese că vine la noi. Dorea să mă vadă. Nu pot îndeajuns descrie impresia puternică ce a făcut-o asupra mea! În locul copilăriei, viața, era o fată mare, și atâta de frumoasă și dezvoltată că multă vreme ochii mei nu s-au putut deslăși de pe fața ei, de pe întreaga ei...

Era... bine făcătoare, un păr blond auriu încadra... albă și fină, iar două rose naturale în... inseră în obraji. Nasul fin și puțin ridicat în sus, îi da un aer cu totul străin, iar ochii de un albastru închis aveau reflexul undelor și adâncea mărilor.

Venită pentru scurtă vreme din capitala țării unde niște neamuri miloase o duseseră — îngrijați de mizeria zilei de mâne — ea să-i creeze o existență, ea să-i asigure câștigul unei pâni muncite cu cinste, acolo, în orașul acela mare plin de viață crescuse, se făcuse mare mare și frumoasă. Acolo, în viața sgomotoasă a orașului, în ispitele veșnice ce le întâlnea la tot pasul, în vârtejul amestecător de-o clipă a unei vieți spumoase și fără temei, acolo a trebuit să-și piardă sufletul ei curat — un diamant — crescut într-o colibă săracă, dar sub ocrotirea unei mame, sub paza unei bătrâne neputincioase. În brațele lor curate, sub privirea de veghe a celor două inimi eistite, au crescut

Românii și Rutenii din Bucovina.

Abia a trecut la odihni de veci vicarul general al Mitropoliei române din Bucovina, mult regretatul Miron Călinesc — și Rutenii, acești dușmani neîmpăcați ai Românilor, au și început să ridice capul, cerând ca viitorul vicar-general să fie luat din rindurile lor.

Ruteanul desemnat pentru această înaltă slujbă bisericească din arhidieceza Bucovinei ar fi consilierul Manastyrski, care, în treacăt fie zis, rivnește și la demnitatea de viitor mitropolit.

E cunoscut de întreaga suflare românească caracterul istoric pur românesc al bisericii române din Bucovina, pentru ea să mai fie nevoie să scoatem în relief îndrăzneala Rutenilor, cari tind să slavizeze cu ori ce preț biserica națională românească a fraților noștri bucovineni.

Românii din Bucovina au marea datorie ca uitând tot ceea ce poate să-i desbina, să-și dea mâna și să țină piept în fața pericolului atât de imens pentru ei, acela al slavizării bisericii lor, păstrată neatinsă secole de-a rândul și atât de bine dotată de marii domni de pe vremuri ai Moldovei.

Dacă poporul rutean simte în el nevoia unei vieți naționale proprii, n'are decât să se despartă de arhidieceza Bucovinei și să-și înființeze o episcopie a sa pe scama credincioșilor ruteni, cari azi pot da foarte bine contingentul pentru o dieceză proprie a lor.

Amestecul Rutenilor însă în treburile bisericești ale Românilor trebuie stăvilit cu ori ce sacrificii, căci el nu urmărește decât rutenizarea bisericii românești.

A fost și este o mare greșală din partea conducătorilor Românilor din încântătoarea grădină a lui Alecsandri că au lăsat pe Rutenii în ultimii 15 ani să se prea îndulcească din fondul religios al bisericii românești, căci acum li-s'a mărit apeti-

un suflet rupt din ele, un suflet nepătat ca și viața lor însăși. Și când au petrecut-o la gară, mama cu inima strinsă, cu lacrimi în gene, a sărutat-o pe amândoi obraji și i-a zis: „Ai grijă fata mea, fii cuminte și ascultătoare”. Sărmana mamă, de ar fi putut bănuși mama, cum ar fi oprit-o la casa ei săracă dar curată și cu câtă mulțumire nu și-ar fi împărțit între ele fărima de pâine. Dar sătulă de lipsă și mizerie i-a zis: „Du-te, dacă nu pentru noi, cel puțin pentru tine”. Și s'a dus...

Cine ar fi gândit că tu sărmana mea unică, pe când coseai alături de colegele tale ascultî ispitele lor cu cari cânta să-ți înflorească mintea ta neștiutoare de rele! Și a fost destul ca firea ta veselă să prindă îndemnul unei vieți noi și să te lași condusă de stărnințele invidioase ale sufletelor curate. Și pe zi ce mergea începea să încolțească tot mai tare în mintea ta o viață azurie iar pe firul de ață ce-l trăgeai alene, brodați o viață mai ușoară, lipsită de griji... iar mai târziu plictisită ți-ai svârșit acul jos și cu el viața ta eistită de pân' atunci. Cu ochii nchiși ai pornit spre fastul strălucitor și în cupa înspumată de șampanie ți-ai pierdut tot simțul tău curat de odinioară, iar în melodiile și glumele obscene, ai risipit și ultima licărire de virtute ce-o mai aveai. Ți-ai atârnat la gât colanul scump, în mâni ți-ai pus diamante și toată te-ai împodobit cu îngelăciune și așa înfășurată în blana scumpă ți-ai acoperit amurđăria în care căzuseși.

O, cât mi-e de jale de toată frumusețea și viața ta pierdută...

Și poate ai văzut că tu nu mai erai pentru mine aceea ce erai odinioară în copilăria mea, căci descrierea peripețiilor tale n'o mai puteam asculta. Când am văzut că în tine pierise tot ce aveai mai

frumos, mai curat, când lipsa de regret și nepăsarea se așternuse pe simțul tău frumos, n'am putut să te mai ascult, și desgustată de tine, de tot ce atingea ființa ta, mi-am întors spatele și am plecat... Și azi deși ești dusă, deși ai plocat dintre noi, dar nu-mi pot opri melancolia și tristetea ce-au deșteptat în mine acele câteva șire serise de tine odinioară, și te plâng cu tot regretul unei duioase amintiri pierdute...

Rutenii trebuie făcuți să înțeleagă că mitropolia Bucovinei nu poate fi decât românească, conform caracterului istoric al bisericii din Bucovina.

Scrisori din București.

Dela Teatrul Național. — Intelctualizarea. — Un sfat al lui Richepin. — Societatea scriitorilor persoană morală.

București, 22 Februarie.

La Teatrul Național se joacă cu mult succes noua piesă a dlui G. Diamandi, „Dolorosă”. Ca și în celelalte piese ale sale, autorul caută să dea o deslegare etern nedeslegatei probleme a iubirii. Ce iubim? Omul, sau sufletul? Și după zguduitoarele momente, prin cari trec eroii piesei, problema rămâne tot nedeslegată și tot așa va rămănea, dată fiind complexitatea sufletului omenesc.

Teodora, soția unui avocat muncitor și cu dragoste de căminul său, se îndrăgostește de pictorul Arnota, care însă nu iubește în ea decât formele perfecte, pe cari le exploatează pentru arta sa. Pentru acest om, așa de străin de zburcui mările sufletului ei, ea face totul, își părăsește soțul și copilul, se umilește, crezând să va putea să-i cucerească sufletul de mult ajuns în stăpânirea artei. Văzându-l mereu preocupat de gândul că un prieten al său, pictorul Scoruș are un tablou de renume universal, ea-i promite lui Scoruș că i-se va da, numai să nimicească tabloul. Acesta, prețuind iubirea mai presus de toate, o ascultă și sfășie nemuritoare pânză, care nu era altceva, decât un portret din tinerețe al Teodorei. Când Arnota află crima ce a făcut-o, nimicind frumosul tablou, o insultă, o lasă zdrobită, purtând în sufletul lui singurul regret: Acela după pierderea minunatei opere de artă.

S'a vorbit mult în timpul din urmă la noi despre intelectualizarea literaturii. Piesa dlui Diamandi ar forma un început în această direcție. Parasind calea bătută până acum, dsa ne duce într-un mediu nou, cu concepții așa de felurite despre lume și viață. O lume așa de străină sufletește de noi, al căror suflet a mai păstrat ceva din naivitatea și credința celor din mijlocul cărora ne-am ridicat. O lume odioasă prin lipsa ei de respect față de ceea ce noi considerăm mai sfânt.

Mai târziu o văzui întinsă pe patul de moarte între două făclii. Mă strecur binișor în odaie s'o văd. Din frumusețea-i de odinioară nu-i rămăsese nimic: era galbenă și uscată, iar umerii obrajilor scoși, ai fi zis privind-o că-i un schelet de ceară. În tăcerea mută a odăii, singură cu moarta, mă prinde un fior rece, ce mă nghiață; și fără să-mi dau seama pornesc încet să plec. Un sgomot ușor, un foșnet de rochie îmi atrage privirile. Mă uit în jur, și văd jos o femeie cernită ce stă grămadă cu capul în poală. Indată ce mă simte își ridică fața și mă vede. Era mama ei, îmbătrinită, pe care n'o mai cunoșteam. Cu fața suptă, cu ochii scâlțați în lacrimi, mă prinde cu mâna ei osoasă și uscată și mă apropin să privesc chipul moartei. Un mămăneliu de roze am risipit pe fața-i mută și rece, iar lacrimile noastre înfrățite în aceeași durere s'au îmbinat cu jalea și plânsul petalelor risipite... am lăsat-o nemângăiată pentru pierderea unicului ei copil, iar eu încet și fără a zice un cuvânt, m'am strecurat încet afară...

Cu mine duceam chipul copilei de odinioară și în mine plângea jalea unei copilării apuse și pierdute...

Budapesta.

Și parcă autorul vrea anume să ridice vălul de minciună ce acopere toate faptele petrecute în această lume. Și face bine, arătând pervertirea ce domnește acolo unde naivitatea noastră vedea armonie și bogăție sufletească.

*

Din multele discursuri, din conversațiile cari au avut loc cu ocazia petrecerii poetului francez Jean Richepin la București, cred că trebuie reținut sfatul binevoitor al marelui artist, în jurul cărui, pe lângă personalitățile noastre literare de seamă, ea și în jurul unei lumini, seara, au căutat să strălucească atâți fluturi nu tocmai de soiu.

Poetul a asistat la reprezentarea piesei dlui Eftimiu, „Înșiră-te Mărgărit”. A putut să se convingă despre bogăția neexploatăată încă a basmelor noastre, a poeziei noastre populare. A văzut puterea de creație a fantaziei poporului nostru, putere care și astăzi se manifestează atâta de frumos. A înțeles poezia ce se degajază din ori ce producție populară și a rămas încântat de aceste comori ale noastre. Admiratia și-a exprimat-o fără de nici o rezervă, dând un sfat scriitorilor ce-l înconjurau:

— Nu uitați niciodată izvorul pururea proaspăt și înviorător al poeziei Dvoastră populare. De aici se pot lua subiecte de o valoare universală. Cu elemente de aici se poate îmoi și ridica literatura.

Oam aceștia au fost cuvintele poetului, care venea din centrul lumii continentului nostru, care venea de acolo de unde au venit nouăle mode în literatura noastră, unde vor să parvină toți mărghiniții, cari, văzându-se scotțiți după merit, recurg la insulte triviale. Recurg la mijloace nepermise între oameni civilizați, după cum face un cunoscut vânzător de popularitate, care găsește cu cale să insulte o femeie, pe dna Isabela Sadoveanu. Când un astfel de artist, cum este Richepin, ne dă astfel de sfaturi, oare n'ar fi mai cuminte să le urmăm? Noi lăsam comorile noastre neexploatate. Treceam nepăsători pe lângă ele, râvnind după falșă strălucire a celor ce le vedem la străini. Odată vor veni însă străinii să exploateze comorile noastre. Și atunci va fi prea târziu să ne mai întoarcem la ceea ce n'am știut a pretui.

*

Deocamdată e mare bucurie în mijlocul scriitorilor. Societatea de curind înființată a acestora a fost recunoscută de persoană morală, intrând astfel în rîndul societăților cari pot să-și apere în instanță drepturile lor, pot primi donații, pe cari să și le administreze după voia lor, pot cere ori când sentința legii. De acum înainte nu se mai cere decât muncă stăruitoare, pentru ca să vedem această societate la înălțimea societăților similare din străinătate. Cum concursul tuturor celor cari pot să-l dea n'ar lipsi, e timpul ca cei cari conduc această societate să se gândească la înființarea unei case de editură, ferind pe scriitorii de exploatarea editorilor, cari au știut foarte bine să se folosească de lipsa de organizație a acestor vizitatori de vremuri mai bune. În chipul acesta, ajutând scriitorilor să poată trăi prin munca lor, am putea în adevăr să spunem că au sosit vremile noi pentru apostolii scrisului românesc. Și n'am mai zîmbi, văzând cum se publică atâtea exagerări prin diferitele publicații de reclamă. Căci o casă de editură a scriitorilor ar ști ce să publice și ce nu. Am avea în ea o garanție cu privire la valoarea cărților, cari se pun în circulație. S'ar face mult pentru răspândirea operelor bune și s'ar forma în fine gustul publicului. Dar să nădăjduim că vom vedea realizată și această frumoasă idee.

*

Un lucru n'ar trebui să scape din vedere celor cari conduc această societate: Frumoasele șezători literare ținute atât în regat, cât și în afară de hotarele regatului, în Ardeal și Bucovina, nu s'au mai continuat anul acesta. Și poate aceste mani-

festări erau cele mai simpatice. Cu deosebire la Români din afară de regat ele au stărnit un entuziasm de nedeseris, trezind în suflete dragostea de literatura noastră. N'ar trebui să se uite elipele de curată însuflețire din Sibiu, Arad, Cernăuți și alte centre și ar trebui să se reia aceste șezători.

Coresp.

Jubileul lui Caragiale.

În ultimul număr al „Voinței Românești”, d. G. Ibrăileanu publică un frumos articol despre marele nostru Caragiale. Il reproducem cu plăcere:

„L'am văzut acum doi ani. Era strălucitor de verva, și mai tânăr decât ori când. A vorbit șase ceasuri în șir, în picioare și jucând scenele pe cari le istorisea. Atunci am auzit, din gura lui, cele mai splendide „pagini” de critică literară din câte cunosc. Și tot atunci a povestit câteva scene și a redat câteva tipuri caracteristice, care ar face, singure, gloria unui scriitor. Omul acesta era viață, jucându-se. Se poate un mai mare semn de tinerețe?... În realitate, un Caragiale nu îmbătrânește niciodată, căci un spirit pur, ca el, nu cunoaște nici timp, nici spațiu”.

Caragiale este cel mai mare creator de viață din întreaga noastră literatură. Și, într'un sens, este singurul creator, pentru că numai el, singur, în toată literatura română, „face concurență stărilor civile”.

Am văzut mulți comisari în urbele prin care n'am perindat în viața mea. Pe d. Rusea dela Roman, pe d. Dancu dela Bărlad și pe atâția alții. Dar când eram în clasa V-a liceală, am văzut „Noaptea furtunoasă” — și pentru mine de atunci încolo, „comisar” a rămas Nae Ipingescu. Nici d. Rusea și Dancu, nici ceilalți, pe cari i-am văzut înainte ori după Nae Ipingescu. Și cucoana Henuta din ulița Sfinților Voievozi din Roman, și cucoana Zoita din mahalaua Sf. Ilie din Bărlad, puneau și ele țara la cale, căci erau și ele muncă din popor. — dar le-a bătut pentru totdeauna Coana Efimița din „Com Leonida față cu reacțiunea”. — Și iarăși, mulți președinți de cluburi și de intruniri, cam ramoliți și cam solenni, am văzut în viața mea, dar toți au luat forma unor suluri de ceață... ca'n Ossian — pe când pe Trahanache îl văd așa de clar! Căci Caragiale a prins și a turnat în Nae, în Coana Efimița și în Trahanache, tot ce aveau caracteristic Rusea și Dancu, Cucoana Henuta și Cucoana Zoita și venerbilități președinți de cluburi, care prezidau intrunirile în copilăria și tinerețea mea — și uneori și acum.

Trahanache, Cațaveneu, Cetățeanul turnentat sunt personaje despre care vorbești, ea despre ori care altele înscrise la starea civilă. Și, când vrei să faci comparații lămuritoare, nu compari pe Cațaveneu cu d. X., ci pe d. X. cu Cațaveneu, pentru că dom' Nae Cațaveneu și pentru dta, și pentru interlocutorul dta, e un personaj mai viu decât d. X., cu toate că d. X. trăiește în carne și oase, și-l întâlnești pe stradă și în berării.

Ei bine, acest merit de a fi creat oameni și de a le fi dat drumul în lume, la noi îl are numai Caragiale. Numai el, pe pământul românesc, pe lângă sutele de milioane de oameni creați de Dumnezeu de-a lungul vremii, a mai creat câțiva. — Și aceasta este arta cea mare. În aceasta stă suprema forță a prozatorului. Creația, prin „sufletul de viață”, cum scrie la Biblie.

Dar acest fel de creație nu ne satisface numai plăcerea estetică. Prin această putere de creație artistul merge în sensul omului de știință. Artă mea lămurște și ea, scotând și separînd o ordine în ceea ce e haotic și încăleț în realitatea lucrurilor și stabilind între aparente o legătură

cauzală. Din acest punct de vedere, Caragiale este cel mai mare istoric al epocii dintre 1870—1900. Un istoric complet, care arată, care critică și care explică. Sintetizînd în câteva personaje și în câteva evenimente caracteristice categoriile sociale, stările sufletești și întâmplările produse de introducerea civilizației apusene la noi, el a istorisit, a criticat și a explicat întreaga viață a epocii de care s'a ocupat.

Romanul, nuvelele, drama, numai unei își merită numele, căci numai atunci s'a împlinesc menirea, când ne dă o nouă viață, pe care noi, mai obținuți, nu o putem vedea clar. Toți prozatorii mari aceștia au făcut — și n'au făcut altceva.

Știu, există o proză de sentimente și subiectivă, în care-ți „transpui” „senzațiile” așa numite rare, ce-ți le dă viața... E ste răpă, și e și facilă, pentru că îți alegi după voi lucrurile care-ți dau senzațiile acelea rare, și apoi îți poți alege după voi și senzațiile cari-ți le dă viața, iar dacă te încerci în exprimarea entăror senzații, renunți la ele, admiți că ai altele, mai ușor de „transcris artistic”. — Cu totul altfel e ceea ce dă un Caragiale. Realitatea obiectivă e una, și trebuie să te supui ei. Dacă n'o poți pricepe și zugrăvi, așa cum este, nu-ți rămâne nimic de făcut, căci nu poți inventa o realitate, care să corespundă stilului dta, pentru că dai un teribil examen înaintea noastră, cari o cunoaștem cum e.

Com Leonida nu poate răspunde la o întrebare a Cucoanei Efimiței decât într'un singur fel, hotărît de situația dată, de temperamentul său și de atâtea alte lucruri, cari se încheie cu alestuirea nebuloselor primitive. Pentru a găsi acest răspuns, trebuie să-ți șoptească cineva a-cel „demon”, care nu e altceva decât închegarea miilor de observații făcute asupra lumii, — observații și închegări, cari presupun întâlnirea atâtor alte rare și variate însușiri sufletești.

Și admiri pe acest om, care a aruncat asupra realității noastre sociale privirea cea mai sigură, cea mai scrutătoare și cea mai pătrunzătoare.

Ce ridicul de micuță este ecritura artistă a senzațiilor dlui X., senzații cari nici nu mă interesează pînă pe-acolo, căci nu-mi este nici rudă, nici amie (și pe cari nu le pot gusta decât la locul lor: în versuri) — față cu bărbăteasca dominare și lămurire a vieții din opera lui Caragiale, viață care mă interesează, pentru că este lumea mare a lui Dumnezeu, în care trăiesc.

Dar importanța lui Caragiale în literatura românească nu stă numai în faptul că e cel mai mare scriitor obiectiv și unicul creator de tipuri devenite populare (ea și de expresii devenite curente). Importanța lui e mare și hotărîtoare și din alte două puncte de vedere.

În transformarea literară, care urmează epocii Alecsandri, dacă Eminescu marchează în stadiu nou în poezie, Caragiale marchează un stadiu nou în proză. Proza obiectivă, adevărată zugrăvire a vieții, începe cu el.

O altă însemnătate a operei lui Caragiale în dezvoltarea literaturii noastre, este conștiința lui artistică. În epoca precedentă, a lui Alexandru, se scria fără îngrijire, fără conștiință de înălțimea formei și fără cultul ei. Epoca ce urmează și lui Eminescu, Caragiale și ceilalți, duc cultul formei pînă la exagerare — lucru natural oricărei reacții, și foarte util atunci, când era salutar ca remediul să se dea în doze forțate. — Și dintre toți scriitorii vremii sale, Caragiale e cel mai mare artist. (Eminescu e mai poet decât artist, ori cât de mare artist e, Caragiale e mai artist decât poet, ori cât de mare poet e.)

Între lucrurile sale veți putea găsi deosebiri. Dar forma sa e vecinic aceeași — perfectă, impecabilă. Inteligența, cu care a pătruns pînă în fundul vieții noastre sociale, îndreptată asupra poporului său scris, i-a dat acea siguranță de auto-critică, pe care n'a avut-o nimeni altul la noi.

Acestor incomparabile însușiri de artist, schi-

MOBILE

TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui

Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor noștri zilnic să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele.

Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plățire în r...

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

tate așa de necomplete aici, își datoroște Caragiale regalitatea literară, pe care a exercitat-o, împreună cu Eminescu, asupra conștiinței contemporanilor săi.

Iubite maestre, primește sentimentele de admirație și recunoștință ale unui om, care face parte din generația care te-a priceput și te-a iubit mai mult și pe care l-ai făcut de atâtea ori fericit, din liceu, când te citea pe furis la spatele colegului Balaban, și până azi, când opera d-tale, pe lângă acel răs al inteligenței, care este supremul bine, îi provoacă și un sentiment de melancolie pentru contemporanii săi — ai noștri — Rică, Nae, Chiriac și ceilalți. Au fost așa de vii pentru mine, că-mi închipui că au îmbătrânit și ei.

Episcopul dr. Dem. Radu la Roma.

„Unirii” i-se scrie din Roma:

În urma însărcinării primite dela consfătuirea arhiericilor provinciei noastre bisericesti ținute, precum se știe la Blaj, H. Sa episcopul Orăzii-mari Dr. Demetriu Radu, deși suferind de o răceală avută, care l-a ținut câteva zile la pat, în 25 Februarie a plecat către eterna cetate a Romei-vechi.

În drumul său, atât de greu și lung, s'a oprit mai întâi la Budapesta unde s'a prezentat la d. ministru-președinte spre a-i străpune o copie din memorandumul corului episcopesc, în cauza înființării episcopiei gr.-cat. maghiare și la d. ministru de culte, încunostințându-i pe amândoi despre călătoria sa la Roma și despre scopul acesteia.

Domnul ministru-președinte și-a exprimat îndestulirea sa pentru chipul leal, în care din partea Ilustrității Sale episcopului dela Oradea-mare, ca mandatar al corului episcopesc se ducă la îndeplinire mandatul primit.

Dela Budapesta Ilustritatea Sa, însoțit numai de către fratele său canonicul din Lugoj Dr. Iacob Radu, a plecat la Viena și a prezentat monsignorului Rossi, însărcinatul de afaceri al sf. Scaun apostolic, iarăși o copie a acelui memorandum.

Din Viena a plecat, peste Venetia la Roma, unde a sosit Vineri seara în 1 l. e. și mai întâi a fost silit a se supune unui specialist spre a-și cura morbul de urechi supraput în urma răcelii de care suferise în săptămâna trecută. În meritul cauzei pentru care a întreprins această călătorie, indemnând de datorința curtoasiei și de simțul de lealitate față de Augusta persoană a Suveranului nostru, s'a prezentat la A. Sa Principele Schönburg-Hortenstein ambasadorul monarhiei Austro-Ungare pe lângă S. Scaun. Iar pentru a putea fi primit în audiență din partea S. Sale Papa Piu X s'a înștiințat la oficiul Majordomului S. Sale din partea căruia i-s'a pus în prospect audiență pe una din proximele zile ale acestei săptămâni, fiind S. Sa foarte ocupat cu primirea în audiență a unui număr însemnat de Episcopi și prelați francezi cari se află de mai nainte aici.

Până la audiență, încât îi permite starea sănătății va face vizite pe la mai mulți Cardinali și prelați ai curiei romane, cei mai mulți vechi cunoscuți ai săi.

Serbătorirea lui Richepin.

București, 23 Februarie.

„Sindicatul ziaristilor” a oferit ieri la orele 12 un banchet în onoarea marelui poet Jean Richepin, membru al Academiei Franceze, în sala de marmură a hotelului Boulevard.

La masă au luat loc: maestrul Richepin, între dna Blondel, soția ministrului plenipotentiar al Franței și dna Procopiu. În față stau dna Anne J. Richepin, alături de d. Blondel ministrul Franței și d. C. Arion, ministrul instrucțiunii publice.

La acest banchet, dat în onoarea marelui poet, care reprezintă civilizația mediteraneană, au participat un mare număr de ziaristi, membri ai Sindicatului și de personalități din societatea noastră, dintre care notăm:

D. I. Procopiu președintele „Sindicatului Ziaristilor”, Iacob Negruzi președintele Academiei, prof. Dr. Toma Ionescu, I. Bacalbașa, directorul general al teatrelor, N. Xenopol, Al. Djuvara, G. Diamandy, C. Banu, G. Ranetti, C. Demetrescu, I. Pop, Ch. Lahovari, D. Karnabat, G. Cristodorescu, I. Popescu, Em. Nicolau, I. Scurtu, Briol, Rubin, Ath. Ranetti, Mihail Mora, Virgiliu Mora, Ionsohn, I. Minulescu, Florescu, P. Lozusteanu, C. Scurtu, N. Popescu-Duțu, I. Voinescu, V. Savel, Negru, C. Cosco, Ramus Dragomirescu, Streittmann, I. Nicolau, N. Georgescu, L. Iliescu, Congopol, P. Maeri, Jules Brun, Balist, Aurel Marcu, etc. etc.

Toastul dlui I. Procopiu.

D. I. Procopiu, ridică paharul în gloria lui Jean Richepin, în numele sindicatului ziaristilor, exprimându-și bucuria că poate contopi omagiul său personal cu omagiul presei române.

„Salut în Jean Richepin, spune dl I. Procopiu, pe reprezentantul civilizației franceze, această civilizație umanitară și altruistă, care a risipit binefacerile ei în toată omenirea, această civilizație care exaltă umanitatea și demnitatea omului.

Salut în Jean Richepin pe prozatorul admirabil și autorul dramatic puternic, pe subtilul și vigoșosul poet al realității, care chiar când este hidoasă se transformă în frumusețe prin raza de lumină a genului.

Salut pe cântărețul emoționant, plin de milă și umanitate al vagabonzilor, care prin geniul său, dintr-o decădere a isbutit să facă o frumusețe.

Dorese ca d. Jean Richepin și grațioasa sa soție să plece dela noi din țară cu cele mai frumoase amintiri, și să revină în mijlocul nostru, pentru a ne mai da fericirea de a auzi verbul său plin de avânt și imagini”.

Frumosul și vibrătorul toast al dlui Ion Procopiu a fost acoperit de călduroase aplauze.

Răspunsul dlui Jean Richepin.

Maestrul se ridică emoționat.

„Sunt mișcat de frumoasa cuvântare a dlui I. Procopiu, spune maestrul, nu atât pentru laudele ce mi-se aduce, cât pentru omagiul ce se face civilizației franceze.

Civilizația franceză e altruistă și umanitară, ea răspândește lumina și generozitatea ei dealungul universului. Pe când alte civilizații sunt pedante și greoaie, civilizația franceză e grațioasă, înaripată, plină de eleganță.

Aceste calități, cari disting civilizația franceză de celelalte civilizații, sunt caracteristice civilizației mediteraniene: noi le-am moștenit dela Elini.

Civilizația noastră e veche bătrână și poate oboșită; noi am ajuns la rafinamentul de a împărți nu firul de păr în patru, ci raza de soare în patru.

Când noi, popor bătrîn vom scăpa din mână facla civilizației mediteraniene, voi popor tânăr și entusiast să o luați în mâinile voastre, să o ridicați sus și să luminați cu văpaia ei universul!”

O salvă de aplauze violente își entusiaste acoperă cuvântarea maestrului.

În urmă facem cerc în jurul lui Jean Richepin, și culegem din gura lui perle și rubine de cuvinte.

Maestrul ne vorbește de impresia plăcută ce i-a făcut-o țara noastră, de senzația de latinătate ce o simte în poporul nostru, încântat de priceperea ce o aratăm civilizației franceze și celor mai subtile rafinamente ale ei.

Maestrul e entusiast de tinerețea și vigoarea țării noastre, de frumusețea și vanitatea de tipuri pe care o înfățișează poporul românesc.

Ne comunică că de aici va pleca la Constantinopol, unde va ține o singură conferință, apoi în Atena.

„Nicăiri nu am întâmpinat o primire atât de entusiastă, o pricepere atât de clară a civilizației franceze, ca în România” ne spune maestrul.

O strângere de mână și gloriosul poet și reprezentant al civilizației mediteraniene pleacă în adevăratele entusiaste ale celor cari l-au sărbătorit.

D. Karnabat.

Expoziția de țesături și cusături românești din Sibiu.

Duminecă în 3 Martie în prezența Excelenței Sale Mitropolitului Meșianu și a unui public numeros s'a deschis expoziția de țesături și industrie de casă, a dnei Cosma. Numai după ce ai petrecut câteva ceasuri în admirație, surprins de atâtea minuni de frumuseți, îți poți da seama, de munca și meritul dnei Cosma, de a fi desgroșat această comoară de artă nebănuită la poporul nostru. Ziarul „Tageblatt”, din Sibiu nu găsește cuvinte destul de elogiase și dă expresie mirării, cum mâinile acele bătrânte de sapă ale țărancelor române, au putut alege pe pânză cu atâta simț de artă și finețe varietatea nesfârșită de flori alese.

Patru sale mari pline, de tot felul de obiecte, fiecare țesut altfel, în fiecare țesătură o nouă combinație de culori, în fiecare înfloritură, o nouă expresie a sufletului uimitor de bogat al țărancelor, cari și-au ales ca mijloc de exprimare acul și războiul. Sunt obiecte din toate părțile locuite de Români, strânse de dna Cosma cu o sîrguință și cu o dragoste fanatică.

În sala întâi sunt țesături executate de școala de industrie din Sibiu sub conducerea dnei Cosma după albumul dșoarei Minerva Cosma. Aci, unde motivele țărănești sunt aplicate lucrurilor de tot felul pentru case domnești, poți aprecia nota distinsă a acestei arte de origine plebea. Țesături în mătasă, perinițe, garnituri la rochii, cuverturi de masă, vestimente bisericesti, toate apar renăscute în culori sărbătorești, sub puterea de farmec a motivelor țărănești.

În colțul din dreapta, îți fură ochii o pânză de ornate bisericesti, lucrată, în argint veritabil și galben deschis de școala de industrie. Alături un rînd de ornate complete, țesute în mătasă de culoare liliachie. Peretele acoperit întreg de concieri bănănești, în cari predomină culoarea galbenă, atenuată de diferite culori mai închise, și întoarnite cu o cochetărie egală cu a penelor celor mai frumoase din păsările cucoanelor de azi. Sunt vechi de peste 100—150 de ani: într-o variație de motive neașteptată. Oprege animate în loc de perdele la ferestri strecură lumina prin firele lor colorate. În mijloc, pe masă, perinițe, cu pirogravuri în albastru, altele în mătasă roză prezintă o fericită îmbinare de culori datorite dnei Șerban. La intrare două covoare vechi de peste 200 de ani, din părțile Năsăudului. O frumoasă cuvertură de pat broderie în culori pe stofă filé, lucrată în a-jour din partea dșoarei Minerva Cosma.

În sala 1, concierile țin recordul. În sala 2 opregele. Dar cele mai frumoase obiecte sunt în sala a doua, covoarele, în culori vegetale. Aci se manifestă simțul de nuanțare a culorilor, la țărance și preferința pentru culorile puțin strigătoare. În general se poate constata, că cu cât obiectele sunt mai vechi, cu atât combinația de culori e mai distinsă, mai simplă și mai apropiată de natură.

Un pieptar de două sute de ani din Săliște slăbit de bătrînețe atârână în cui, mărturisind gustul ales al înaintașilor noștri, prin florile lui de un verde deschis, culoarea câmpului. Batista de mireasă din Săliște, costume din Bistrița, cămăși de pe Olt, din Poiana, învelitori din Bran, crătințe din jurul Sibiului, oprege din Banat, cămăși din România, fac o varietate de motive feerice.

Dna Cosma a îngrădit în cele patru odăi, o comoară de lucruri de artă țărănească, de o valoare neprețuită. Când părăsești expoziția, ești zăpăcit, nu găsești cuvântul cu care să fi mulțu-

itor pentru delirile sufletești ce ți-le-a procrătat. A gând, ca o rugăciune se lămurește în suflet: De i-ar ajuta Dumnezeu, acestei neobosite femei, să crească industria de casă românească, pentru care a strâns ea o albină atâtea lucruri neprețuite.

Correspondent.

Gronică externă

Grevele din Anglia. A devenit tristă realitatea aceea ce se prevăzuse de mult timp: greva muncitorilor din minele de cărbuni din întreaga Anglie. Acum degeaba se vor lamenta toți cei păsuțiți.

Faptul e împlinit și timpul regretelor e inutil! Mai util e acela al reflexiunilor asupra grevei monstre precum și ale reperesiunii ei: atât în regatul britanic cât și pe continentul european.

Formidabila grevă a minerilor englezi se aduce în legătură cu influența tot mai mare a sindicalismului. Departate, în Franța, pe coastele unde este Boulogne-sur-Mer, trăiește un pustnic. Ideia solitarului a prins lumea muncitorimeii în urechile elocintelui său raționament. Acest solitar se numește George Sorel și opera lui cea mare e inspirată de forța ideii asupra puterii brute.

Iată ce spune George Sorel despre sine însuși: „Eu nu sunt nici profesor, nici un publicist popular. Nu sunt dispus nici să mă pun sub conducerea unui șef oare-care al unui partid oare-care. Tot ce fac e să pun la dispoziția publicului înscăunările mele, notele mele zilnice.

„In ele găsește cetitorul literele propriului mea alfabet”.

Ce scop a urmărit Sorel cu realizarea sindicalismului? Spre a răspunde la întrebarea aceasta, trebuie să facem o excursiune în domeniul principiilor filosofice, deci al eugetării abstracte, și a influenței lor asupra vieții de toate zilele.

Filosofia lui G. Sorel a fost influențată de a lui Bergson, care a ajuns la modă și se complăce de-a se afirma cu o ironică jurată (dacă s'ar putea zice așa ceva în materie de filosofie) a tot ce e rațional în materie de eugetare. După teoria amărită a lui Sorel-Bergson, omul de geniu sau neautilizatul nu trebuie să țină nici o socoteală de înlăturarea evenimentelor între ele. Omul să se conducă pur și simplu de intuițiune. Intuițiunea e un inel între două convingeri filosofice și trebuie transformată într-o armă în contra așa zisilor intelectuali, cari împuiază capetele mulțimeii cu rațiunea și tot cu rațiunea. După teoria noului filosof Bergson, intuițiunea e mai presus de mîntea sănătoasă, mai presus de rațiunea cea mai pură. Învățătura aceasta a avut o enormă influență asupra lui G. Sorel, care a fost dealtmîntea chiar de mai înainte de a cunoaște filosofia lui Bergson, pesimist în ce privește ameliorarea sortii muncitorimeii pe calea legislațiunii. G. Sorel e pe toată lînia în contra medicațiunii sociale prin rețete deputătești.

El își bate joc de Jaures, acest cîmpoiu de silabe oratorice. Meritul ce i-se cunoaște e acela de-a fi un bun profesor de liceu. Atîta tot! G. Sorel are o oroare și de șefii socialiști cari acceptă să fie deputați într'un parlament ca cel actual francez. Crezul lui este de-a stabili centrul de greutate al mișcării socialiste în politica conștiinței de luptă de clase industriale. „Seara”.

Alianța militară austro-germană. Presa străină atribuie o deosebită importanță vizitei pe care o va face la Berlin noul șef al statului major austro-ungar, deși este un vechi obicei în politica militară vieneză ca șeful statului major să se prezinte, îndată după numirea sa, împăratului german, bunul aliat al monarhiei.

De astă dată însă, împăratul Wilhelm a ținut să dea vizitei șefului de stat major austro-

ungar un caracter cu totul special, considerându-l ca oaspe al său și găzduindu-l pentru câteva zile în palatul imperial.

Această împrejurare, precum și caracterul general al situației internaționale, dau vizitei austriace la Berlin semnificația unei manifestațiuni solenne a puternicei alianțe militare care leagă Germania de Austro-Ungaria. Ziarele din Viena și Berlin confirmă, în comentariile lor, acest lucru. Iată, de pildă, ce scrie ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung”, oficiosul guvernului german:

„Este o tradiție a armatei austro-ungare, ca fiecare șef al statului major general să se prezinte, îndată după numirea sa, la Berlin, împăratului german. Cu acest prilej se face de obicei un schimb de idei între șeful statului major austriac și cel german. Așa a procedat contele Beck, baronul Conrad von Hötendorf și așa procedează acum urmașul lor, locotenent mareșalul Schemua, care mai are și fericirea de a putea fi oaspele împăratului german.

Continuarea acestei tradiții este un document, ca multe alte, că Austro-Ungaria cultivă și prețuște foarte mult alianța cu Germania. Într'adevăr, o alianță politică își poate ajunge scopul și poate impune lumii, numai dacă este întregită și desăvârșită printr-o alianță militară. Multe sunt scopurile comune, grijile comune și lucrările comune ale acestor două state aliante și de aceea nu numai între ele, ci între conducătorii lor trebuie să fie relații intime, de reciprocă încredere, deoarece numai ele întăresc sentimentul că prin alianța lor sunt mai puternice statele respective și vor putea înfrânge pericolele.

Alianța militară austro-germană este una din cele mai însemnate fapte reale din Europa.”

Ziarele franceze, engleze și rusești văd în aceste comentarii ale presei germane și un advertisement indirect la adresa curentului italian ostil Triplei-Alianțe și mai cu seamă Austro-Ungariei. „Seara”.

INFORMAȚII.

A R A D, 8 Martie n. 1912

— **Concertul lui Enescu în București.** Citim în „Voința Națională”: În marea sală a Ateneului care genca de lume, a avut loc Marți seara mult așteptatul concert al lui George Enescu.

Elita publicului nostru muzical, în frunte cu însuși familia princiară, s'a grăbit să asiste și să sărbătorească pe artistul român, — un mosafir de altfel cam rar pe la noi, — și să încurajeze astfel opera întreprinsă de el: Crearea unui fond pentru un premiu național de compoziție.

Nu ne putem decât asocia la această idee admirabilă, care ne este cu atât mai simpatice, cu cât vine din partea celui dintâi compozitor al nostru.

Nu ne îndoiim că ea va da cele mai frumoase roade.

Programul concertului de ieri dădea un vădit avantaj vechilor maeștri. În afară de sonata de Haendel și Folies d'Espagne, de Corelli, cari au ocupat aproape jumătate din program, ei au mai avut cuvântul și la sfârșitul concertului: Couperin și Porpora, în admirabila prelucrare a lui Kreisler, au afirmat în pagini scurte existența și valoarea lor de compozitori.

Modernii erau reprezentați prin Saint-Saens (Konzert-stück și Rondo Capriccioso), Dvorák (Humoresque) și Paganini (Preludiu și allegro), aceste două din urmă de asemenea în prelucrarea lui Kreisler.

Despre cântul dlui Enescu nu vom mai spune

nici o vorbă: au spus-o și o spun în deajuns voiele străine, cari au știut să'l reție printre ele.

Pentru întâia oară nu ne vedem nevoiți a face rezerve, sau politețe unui artist băștinaș. Ne fălim s'o putem declara: D-sa este nu numai cel mai mare artist al nostru, dar și unul și din cei mai mari artiști ai lumii întregi.

Acompaniamentul la piano a fost ținut cu multă discrețiune de dl Fuchs, care a avut și părți-cie sa de succes propriu ca solist.

Am fi dorit însă să'l auzim pe d. Enescu, cu orchestră. Pentru prea rarele ocazii, când ne este dat să'l avem ca oaspe, s'ar putea face acest sacrificiu. De data aceasta el se împunea chiar: Orchestra ministerului de instrucțiune, cea mai superioară manifestație a vieții noastre muzicale, ar fi trebuit să'și dea în mod spontan prinsoasă ei pentru crearea fondului necesar premiului național de compoziție.

Să sperăm că pentru concertul viitor, d. Enescu va insista mai mult, și d. Dinicu se va lăsa convins mai ușor.

— **Impăratul Germaniei la Viena.** În Viena s'au luat și cele din urmă dispoziții pentru primirea familiei împăratului german, care în drumul spre Corfu se va opri pentru o zi în capitala Austriei. Cu împăratul vor sosi soția acestuia, ducele Vilhelm August și ducesa, împreună cu Victoria Luiza. În douăzeci și trei Martie vor fi așteptați la gară de M. Sa împăratul și corpul diplomatic. Impăratul Wilhelm va locui la Schönbrunn, iar în seara aceleas zile se va duce cu soția la Venetia împreună cu întreaga suită.

— **Grevă la școlile croate.** Proporțiunile mișcărilor antiungurești din Croația continuă a lua dimensiuni amenințătoare. O mulțime de școlile medii din Croația și chiar școlile militare și de marină au trebuit să'și sisteze cursurile din cauză că studenții s'au pus în grevă. Aceleas vești despre greve iminente sosese din toate părțile țării. Cauza mișcărilor greviste a fost servită de represaliile autorităților contra studențimeii ce luase parte la manifestațiile naționaliste. Cu toate acestea agitația continuă și nu trece zi ca banul și guvernul unguresc să nu fie stigmatizat în adunări publice de croații cari înțeleg pe deplin gravitatea acestor zile de prefacere națională.

— **Reuniunea meseriașilor români din Blaj** și-a ținut la 25 Februarie n. adunarea sa generală. În raportul cetit s'a arătat isprăvile făcute de harnicii noștri meseriași în cursul anului trecut. În frunte a fost frumoasa expoziție când cu adunarea jubilară a Asociațiunii de astăvară. Despre aceasta expoziție am raportat și noi la timpul său, găsind, ca toată lumea, numai cuvinte de laudă și de mândrie pentru ce au făcut meseriașii noștri. În cursul anului reuniunea a dat un concert, a aranjat o petrecere devară, iar Duminicele și în sărbătorile de iarnă a ținut conferențe cu prelegeri, cântări și declamări.

Reuniunea are o bibliotecă frumoasă, ale cărei cărți românești membrii le cetesc cu drag, și are și o avere de peste 15 mii de coroane.

D. Precup, președintele, a ținut o vorbire, în care a arătat, că trebuie să ne organizăm tot mai strâns, să fim totdeauna plini de credință, să iubim cultura și să dăm fiecare dovadă de harnicie. Să nu uităm că în lupta pe moarte și pe viață, ce o ducem astăzi, trebuie să ne ferim de boltele și atelierile străinului. Frumos au mai vorbit și dnii prof. Dr. A. Russu și Ioan Fodor.

Adunarea a ales membrii onorari pe toți sfinții Arhieriei (mitropoliți și episcopi) români, precum și pe Rever Ioan M. Moldovan și pe d. Victor Tordășianu din Sibiu.

— **Din Londra la Paris prin aer.** Cu trei ani în urmă bietii muritori nu-și puteau permite nici în vis luxul unei călătorii aeriene, pe când azi, o astfel de aventură îndrăzneată nici nu mai are

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

farmecul de a opri pentru o clipă atenția lumii asupra ei. Și așa s'a trecut ușor la ordinea zilei peste succesul aviatorului Salney care a sburat din Londra la Paris în linie directă și neîntreruptă. Tot ce s'a făcut, e câte o scurtă informație în cutare colț de ziar. Cu toate acestea sborul lui Salney e un succes echivalent — dar totuși deosebit — eu al lui Chavez. Drumul a fost început ieri dimineață la orele opt și la unsprezece aviatorul a sosit pe câmpul Issy les Molineaux.

— **Cheltuielile unei încoronări.** Iarna aceasta regele Gheorghe al Angliei a fost încoronat de domn al Indiei. Cheltuielile acestei încoronări superbe ating sume fabuloase și rare ori e dat amui domnitor european să aibă parte de o strălucire identică cu exotismul celei de azi iarnă. Acum s'a făcut socoteala definitivă a acestei serbări cari n'a costat mai puțin de 15,400,000 coroane, cuprinzând și suma de 1,400,000 cât a costat călătoria perechei regale din Londra până în India. Parada militară care a fost punctul culminat al festivității, a costat mai puțin decât se prevăzuse în buget. Pentru scopul acesta a fost destinată modesta sumă de 8,800,000 coroane, dar cu tot fastul de risipitoare strălucire, cheltuielile abia au atins cifra de 6,410,000 coroane.

— **Anarhia în China.** Din Peking se anunță: Răzvrățiții au jefuit mai multe case japoneze din Paotingfu; japonezii s'au adăpostit în edificiile misiunilor. Un tren special a adus trupe franco-japoneze la Paotingfu.

După o depeșă particulară, 2000 de răzvrățiți au jefuit orașul Kin-Kiang, în valea fluviului Yang-tse. Agenția Reuter află din Tien-Tsin cu data de 5 c. că 800 de soldați japonezi au sosit azi dimineață la Cing van tao, venind din Port-Arthur. Aceste trupe vor pleca la Tien-Tsin pe bordul celor patru crucișătoare. Alți 500 de soldați japonezi vor pleca din Mukden spre Tien-Tsin.

O conjurație revoluționară a fost descoperită în Bangeok printre ofițerii armatei și ai marinei; ei au atârnat pe soldați la răzvrățire; numeroase arestări au fost operate.

Acum autoritățile sunt stăpâne pe situație.

— **Aviz.** Coala 26, care a apărut din dicționarul biografic ilustrat *Figuri contemporane din România*, publicație periodică în limba română și franceză, este consacrată familiei Brătianu și istoricului partidului liberal.

Această coală, care se va continua și va lua sfârșit în coala 72, ce iese zilele acestea, rezervată membrilor mareașii din familia Brătianu, studiată individual, e înfrumusețată pe fiecare pagină, de o

serie de ilustrațiuni din cele mai rare și mai puțin cunoscute.

Genealogia Brătienilor, stabilită cu deamănuntul pentru prima oară în numeroasele ramuri, într'o schemă genealogică completă, poate fi îmbrățișată dintr'o singură privire.

Cu aceste coale „*Figuri contemporane*” intră pe calea publicațiilor cu adevărat însemnate și își câștigă un loc îndiscutabil în librăria românească, unde lucrările documentare, în genere, lipsesc.

Istoricul partidului liberal formează o broșură mare, care se va găsi în toate mâinile, căci interesează toate straturile sociale din țară.

Prețul unei coale este de 2 lei. Pentru comenzi a se adresa administratorului-editor al *Figurilor contemporane*, d. René C. Polysu, 19, Strada Italiană, București.

— **Millerand despre armata franceză.** Din Paris se anunță: La banchetul presei militare, ministrul de război Millerand a ținut un discurs, spunând între altele că cei 40 ani dela înfrângerea Franței n'au trecut în zadar. Sacrificiile ce le-a făcut republica pentru armata sa n'au rămas infructuoase. Aceasta s'a dovedit în momentele critice din anul trecut, când poporul francez a arătat că poate să-și păstreze calmul, fiind sigur că poate să compeze pe armata sa.

Ministrul a declarat că programul aviațiunii militare trebuie realizat cât mai curînd posibil. Dânsul a rugat presa militară să sprijine guvernul în toate chestiile, de cari depinde puterea de acțiune a armatei.

— **Bugetul Germaniei.** Bugetul armatei și marinei germane a fost depus pe biroul consiliului federal și se va da în curînd publicității.

În bugetul flotei se prevede crearea celei de a treia divizii active, care se va compune din diferite vase de rezervă și din cinci vase noi, anume 3 cuirasate și 2 crucișătoare mai mici, cari se vor construi în curînd. Sporul la cheltuieli începe cu 15 milioane mărci și va ajunge în cinci ani la 43 milioane.

Între cancelarul imperiului și miniștrii statelor federale s'a și stabilit un acord în privința bugetului. Chestiunea acoperirii noilor cheltuieli încă n'a fost rezolvată.

— **Antichități romane.** Din Roma se anunță: Cu ocazia săpăturilor pe locul unde a fost odinioară orașul Pompei s'a descoperit o stradă, în care se aflau cele mai mari prăvălii ale orașului. Se crede că aci era centrul comercial al orașului dispărut. S'au găsit în acele prăvălii, multe obiecte de aur și argint foarte prețioase.

— **Un memoriu al evreilor din România.** Cătim în ziarele din România: Evreii pământenți au adresat Suveranului, guvernului și Corpurilor legiuitoare un memoriu în care expun starea lor.

Nu suntem străini, spun dânsii în memoriu. Documente neîndoioase demonstrează că evreii pot fi considerați ca cetățeni ai țării. Hrisoave domnești și vechi pravile arată că statornicirea lor în țară foarte veche.

Marii patrioți dela 1848: I. C. Brătianu, C. A. Rosetti, Heliade Rădulescu, în Muntenia. Mihail Kogălniceanu, în Moldova, au cerut pentru dânsii aceleași drepturi ca și pentru Românii creștini.

O emancipare graduată li-se promitea și li-era recunoscută prin Proclamația dela Islaz din 1848, programul „Partidei naționale din Moldova”, o adresă a lui Mihail Kogălniceanu către rabinii din țară, convenția din Paris, cuvântul lui Cuza-Vodă la 1 Ianuarie 1864, după săvârșirea Unirii și votul Adunării obștești a României din 1864.

Pentru legiuitorii dela 1864, acordarea de drepturi comunale evreilor pământenți a fost numai o îndrumare spre emanciparea lor completă.

Memoriul reproduce fragmente din cuvântările rostite cu prilejul legii comunale din 1864 de Vasile Boerescu, Manolache, Costache Epureanu, G. Costa-Foru, Mih. Kogălniceanu, cari vedeam în emanciparea evreilor o necesitate etnică și economică.

În același spirit a fost conceput și art. 8 al Codului civil, precum și art. 9.

Opera emancipării a întrerupt-o brusc Constituția din 1866, care, prin articolul său 7, rezerva numai locuitorilor de rit creștin dreptul de a dezbădi cetățenia. Totuși, acest articol n'a alterat drepturile recunoscute prin legea din 1864. Noul articol 7, revizuit în urma art. 44 al tratatului din Berlin și care deschide necreștinilor calea încetățenirii individuale, n'a schimbat poziția legală a evreilor pământenți, ceea ce a explicat vasile Boerescu în nota explicativă trimisă puterilor.

Memoriul se ocupă apoi cu unele măsuri cari ating în serviciul militar, în învățământ, în comerț și în industrie și în manifestările vieții publice.

În „cuvântul” care însoțește memoriul se combatte învinuirea că evreii urmăresc o dominațiune politică, se controversează chestia asimilării și se explică situația evreilor față de cultura națională.

Se arată apoi că în industrie, comerț și meserii elementul evreesc e din ce în ce în scădere, pe când cel românesc e în continuă creștere.

Leon Tolstol.

233

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Nu numai că Rostopsin nu-și reproșea actul său, dar se felicita chiar de a fi știut să profite de o astfel de ocazie pentru a-l pedepsi pe criminal, liniștind în același timp și mulțimea.

Cu toate că Senatul îl osândise pe Vereșaghin numai la munca silnică, Rostopsin își spunea:

— Vereșaghin a fost judecat și condamnat la pedeapsa cu moarte; era un trădător și nu-i puteam lăsa crima nepedepsită, de aceea am făcut două lovituri dintr'odată: am dat victima pe mâna poporului, pentru a-l potoli, și-am pedepsit pe vinovat.

Când ajunse la casa lui de țară și se ocupă cu afacerile casnice, Rostopsin își regăsi tot sângele rece.

După o jumătate de ceas, contele se duse la podul Jansa unde se aștepta să-l întâlnească pe Kutuzow. Nici nu se mai gândea la Vereșaghin și pregătea în mîntea sa răspunsuri întepătoare la adresa serenității.

O! cum am să-l fac să simtă pe acest vulpoi bătrîn, că toată răspunderea părăsirii Moscovei, recade pe bătrînul său cap, așa lipsit de mînt.

Tot gândindu-lă ce va spune serenității, Rostopsin se întorcea cu ciudă, privind în jurul său.

Câmpia pe care o străbătea era deșartă; la capătul ei numai, lângă ospiciul de nebuni, se lămură deose-

bit un grup de oameni îmbrăcați în alb, dintre cari unii fugeau strigînd și dînd din mîni.

Unul din ei dete fuga întru întîmpinarea trăsorei contelui, iar Rostopsin, vizitiul și dragonii priveau cu un sentiment de tulburare, de groază și curiozitate pe toți acești nebuni lăsați în libertate și mai ales pe acela care venea înspre trăsura. Nebunul se legăna pe picioarele-lungi și slabe, hainele lui albe fălăiau în vîzduh iar el însuși fugea din toate puterile fixându-l pe Rostopsin și făcându-i o mulțime de semne; apoi strigă cu o voce răgușită să opriască trăsura. Chipul smintitului, acoperit cu păr inegal, sombru și solemn, era galben și slab. Pupilele lui negre ca agathul pălăiau cu neliniște în scleroțica galbenă ca safranul, a ochilor săi.

— Stai!... oprește!... Îți ordon... strigă el cu glasul ascuțit, gîfăind de oboseală și cu intonațiuni și gesturi imperioase.

El ajunse trăsura și fugea alături de ea.

De trei ori am fost ucis și de trei ori am înviat... Am fost lovit cu pietre, am fost răstignit... Voi reinvia, voi reinvia, voi reinvia! Trupul meu a fost făcut bucăți! Domnia lui Dumnezeu încetează... De trei ori am s'o surpriz, de trei ori am s'o reclădese! striga nebunul cu o voce din ce în ce mai stridentă.

Contele Rostopsin pâlă ca în momentul când mulțimea se aruncase asupra lui Vereșaghin.

— Mână, vizitiu, strigă el cu glasul tremurător.

Trăsura urni cu înțeleală, contele mai auzi multă vreme la spatele său strigătul disperat al nebunului, iar în fața ochilor săi vedea ridicându-se chipul însângerat, speriat și umit al tînarului trădător cu blana lui de vulpe. Amintirea aceasta îi era proaspătă în mînt, dar Rostopsin simți în clipa aceea că ea nu se va mai șterge niciodată, că era gravată adînc în inima, în sângele

său. El simți limpede că urma însângerată a acestei amintiri nu se va șterge niciodată, dimpotrivă: cu cât va înainta în vîrstă, cu atât mai dureros va palpita această amintire în inima sa.

Lângă puntea dela Jansa, trupele rusești se înghesuiau în masă. Era căkl Kutuzow trist și mohorit ședea pe o bancă lângă punte și se juca cu vîrfurile biciului său căzăcesc în nisip; în momentul acela trăsura lui Rostopsin sosis cu înțeleală în fața sa.

Contele în uniformă de general, cu pălăria de penec, cu ochii agitați se apropiă de Kutuzow și începu să-i explice că venise să se unească cu suita sa, neavînd ce mai căuta în Moscova, căci capitala nu mai era; numai armata mai rămăsese.

— Lucrurile s'ar fi petrecut altfel. Alteța Voastră, dacă nu mi-ați fi spus că nu veți părăsi Moscova fără a mai da o bătălie.

Kutuzow îl privi pe Rostopsin ca și cum n'ar fi înțeleles ce-i spune, și se uită tîntă pe fruntea interlocutorului său.

Rostopsin tăcu, tulburat.

Kutuzow scutură din cap și fără a-și lua ochii de pe chipul lui Rostopsin, zise bîmșor:

— Da, da... nu voi părăsi Moscova fără o bătălie.

Rostopsin cuvintele acestea, generalissimul se gîndea el la alteța sau avea deplină cunoștință de cele ce i-spunea? În tot cazul Rostopsin nu răspunse nimic și i-părăsi brusc pe Kutuzow.

Să, lucru ciudat! guvernatorul Moscovei, trufașul conte Rostopsin puse mîna pe un biciu și apropiindu-se de punte seose strigăte pentru a face să circule carele înzămălitate în acel loc.

După cele expuse evreii pământeni cer M. S. Regelui, guvernului și Corpurilor legiuitoare, în numele dreptății, care e temeliea statelor să dea o soluție chestiei evreiești, care să nu mai înglobeze pe evrei în masa străinilor.

x **Un plăcut spectacol pentru orașul Vârșet** este expoziția de mobile a lui Ștefan Sladek, Str. Kudrici 42, lucrata în propria lui fabrică. Se află în mare asortiment, dela cele mai simple până la cele mai luxoase, precum, mobili pentru camera de dormit, salon, sufragerie, birou. Mobile tapitate, fier aramă și piele, apoi pian, tablouri, covorașe, perdele, cele mai renumite mașini de cusut, în prețurile cele mai ieftine. Garnituri complete pentru locuințe, hotel, vile și camere de baie, cu condiții foarte favorabile. Recomandăm fabrica aceasta în atențiunea Oa. Public cititor, ca înainte de a-și cumpăra mobile să viziteze atelierul lui Ștefan Sladek, convingându-se astfel despre înălțimea mobilelor lui lucrata cu cel mai perfect gust artistic și cu toate acestea totuși foarte ieftine.

x „Tokio” **extirpător de băătăuri**. Se poate folosi cu succes contra băătăurilor (la picioare), negilor și contra scortășării pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea băătăurilor. — 1 doză 50 fil. Pentru 60 fileri se trimite franco. Adresa: Tömöri Antal, Cegléd, I kerület.

x **Numai sămânțe de a lui Mauthner** târguiesc economii și grădinarilor, cari să știu cugeta bine asupra lucrului; și atunci dacă altfel de sămânțe ar fi mai ieftine, pentru că știu din experiență, că acele nu corespund și numai paguba lor o să fie la urmă.

ECONOMIE.

Cooperatia în România. Urmărirea progreselor mișcării cooperative țărănești este în totdeauna interesantă. Găsim în ultimul număr al „Viței agricole” câteva date asupra mișcării economice din Zătreni (Vâlcea).

Banca poporului „Oltețul” din localitate s-a înființat în 1904, cu 22 membri și cu un capital de 3420 lei. Azi are 1642 membri cu un capital social de 550,000 lei, iar suma tuturor fondurilor este de 870 mii 609 lei.

Foarte mult a contribuit la dezvoltarea băncii și înființarea cooperativei din jurul său, căci acestea au devenit mijloacele producătoare de venit pentru săteni și astfel s'a înlesnit sporirea economiilor depuse la bancă.

Se știe că una din cele mai rare cooperative sunt cele de grădinarit. Cultura zarzavaturilor se lasă în țara noastră, pe seama Bulgarilor.

Tot în Zătreni s'a înființat în 1907 și o gră-

dină cooperativă cu 120 membri și un capital de 6856 lei. Prin această întreprindere, — al cărei exemplu ar trebui imitat de cât mai multe cooperative, s'a luat din mâna Bulgarilor un mijloc însemnat de câștig. În același timp s'a răspândit știința culturii zarzavaturilor prin numeroși lucrători angajați în fiecare an din diferite sate.

S'au format astfel câțiva maeștri grădinarilor cari vor putea răspândi mai departe această specialitate atât de remuneratoare.

Dar nu e destul atât. S'a mai înființat, tot pe lângă banca „Oltețul”, și o societate cooperativă de producție și consum, cu un capital de 98,349 lei, și cu un rulement de exploatare de 160,000 lei. Se fabrică sobe de teracotă cari se desfac la București și Craiova, și țigle pentru învelitul caselor.

Pepiniera de vițe americane altoite și pomi, cu același nume, are de scop replantarea dealurilor din această regiune cu vii și pomi, și a dat rezultate multumitoare.

De pe acum se observa că această bogată activitate economică ridică nu numai starea materială a țăranilor, ei și starea lor intelectuală și morală.

BIBLIOGRAFII.

La Bibliotecă Tribuna din Arad se află de vânzare 10 fascicule din compozițiunile lui „Ciprian Porumbescu”.

Fasc. I-a. 8 coruri bărbătești: „Deviza” (Pe-al nostru steag...), „La un nor”, „In pădure”, „Dup' un veac de suferință”, „O, zi frumoasă, ai sosit!” „Marșul călărășilor”, „Ieri, o floare radioasă”, „Sunt Arboros”, „Sosirea primăverii”, 2 cor.

Fasc. II-a. 6 coruri bărbătești: „Lacrima”, „Patria română”, „Luna Mai”, „Noapte consolatoare”, „Cântec sicilian”, „Romașă” (Luna suride...) 1.50 cor.

Fasc. III-a. 7 coruri bărbătești: „Imn” (Pe cerul Bucovinei), „Cântec vânătoros”, „Serenadă” (Zăfiru'n melodie), „Salutare”, „Numele tău”, „Românul”, „Imn festiv” 1.50 cor.

Fasc. VI-a. 4 coruri mixte: „Oda ostașilor români”, „Frunză verde foi de albă”, „Cântecul Margaretei”, „Serenadă” (Dormi ușor), 1.20 coroane.

Fasc. V-a. „La malurile Prutului, vals pentru cor bărb. cu acompaniament de pian 1.50 cor.

Fasc. VI-a. 3 coruri mixte: „Frunză verde mărgărit” (cu sopran solo și acompaniament de pian), „Cât îi țara românească” cu accomp. de pian;

„Noapte de primăvară” (mezzo-sopran, tenor și bas cu acompaniament de pian și vioară) 1.50.

Fasc. VII-a „Bătrânească”, horă pentru pian 50 bani.

Fasc. VIII-a „Hora detrunchițiilor”, pentru pian, 50 bani.

Fasc. IX-a „Peneș Curcanul”, horă pentru pian, 1 cor.

Fasc. X-a „Potpouri de cântece naționale” pentru pian, 2 cor.

Di-

celebrul roman al contelui Leo Tolstoi a apărut „RĂSBOIU ȘI PACE”

volumul II.

Prețul 1 coroană 20 fil.

Prețul volumului I este 1 cor. 50 fil. Ambele volume se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

Volumul III va apărea în curând.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Pavel Ivan Vârșet. Am primit 7 cor. abonament pe quart. I. 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Oleu curat de sămânță de Iudae,

pentru mâncat. Se capătă pentru revânzători dela Lengyel Sándor, Pankota. La dorință trimite mostre și oferte pentru prețuri.

NAGY JENŐ
specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plătire în rate pe lângă garanția de zece ani.

Dentist in Cluj

NLVI.

La ceasurile patru după amiază, trupele lui Murat intrară în Moscova.

Înainte mergea o companie de husari de Württemberg; la spate, și înconjurat de o mare suită, venia însuși regele Neapolului.

În mijlocul lui Arbal, Murat se opri în așteptarea veștilor asupra situației Kremlinului, pe cari trebuia să i-le aducă o companie de avant-gardă.

Un mic grup de moscoviti, încunjura numai decât pe Murat și toți priveau cu o stupeoare timidă pe acest șef de ciudat cu părul lung, împodobit cu pene și cu aur.

— Trebuie să fie țarul lor, șoptira câteva glasuri: e strășnic om!

— Scoateți-va căciulele! strigară alții.

Interpretul se apropia de un grup de moscoviti și întrebă pe un dvornik bătrân dacă Kremlinul se află departe de acolo.

Dvornicul ascultă cu surpriză accentul polonez al interpretului și nu înțelese nimic.

Murat spuse interpretului să-l întrebe unde se află trupele rusești.

Un moșie înțelese în sfârșit și deodată mai multe persoane intrară deodată în vorbă cu interpretul. În același moment i-se anunță lui Murat că rușii zidiseră poarta Kremlinului și că, după toate probabilitățile se prepara acolo un atac, o cursă.

Murat porunci să înainteze patru tunuri și să se tragă asupra porții.

În Kremlin suna clopotul, chemând pe credincioși la slujbă; sunetele acestea îi neliniștiră pe francezi. Ei crezură că era un apel la armă.

Toți, dela mareșal la cel din urmă soldat, gândiră că se află în fața a marii forțe rusești și că o nouă bătaie sângeroasă va avea loc.

Ofițerii francezi deschiseră focul, gloanțele isbiră cu sgomot petrele porții zidite, grinzile și obstacolele îngrămădite de ruși; doi nori de fum plutară deasupra pieței.

Când mugetul tunurilor încetă, francezii auziră un sgomot ciudat deasupra capetelor; un stol imens de pasări sbură deasupra zidurilor Kremlinului și mii de aripi fălăiau în văzduh.

În același timp o voce omenească răsună de cealaltă parte a porții Kremlinului și prin fum se deosebi un om cu caftan și căciulă; el îi ținea pe francezi cu o pușcă.

— Foc! comandă un ofițer de artilerie francez.

Nu mai decât răsună un pocnet de pușcă și două bu-buituri de tun.

Fumul învăli din nou poarta. În dosul baricadelor nimic nu mai mișcă. Soldații francezi conduși de ofițerii lor se apropiară de poartă și descoperiră patru morți și trei răniți. Doi oameni în caftane fugiră dealungul zidurilor către Znamenka.

— Goliți locul aci, zise ofițerul arătând cadavrele și grinzile răsturnate.

Francezii îi uciseră pe răniți și aruncară cadavrele prin șanțuri.

Nimeni n'a știut vre-odată cine erau acești oameni. „Goliți locul” fără singurele vorbe consacrate lor și ei fură luați de acolo ca să nu imputească locul.

Când i-se vesti lui Murat că intrarea era liberă, francezii pătrunseră prin poartă și se pregătiră să sălășuiască pe piața senatului.

Soldații aruncară prin ferestrele Senatului scaune cari aveau să servească la întreținerea focului.

Alte detașamente străbătură Kremlinul și se instală în apartamente, că ea într-o tabără ridicată în mijlocul orașului.

Cu toate că erau flămânzi, cu hainele sdrențuite,

sleți și reduși la a treia parte a efectivului lor, soldații francezi intrară în Moscova într-o ordine bună. Era o armată epuizată dar totuși amenințătoare și capabilă de a se bate. Cu toate acestea, de îndată ce aceștia fură împrăștiați prin casele bogate, armata nu mai exista; acum nu mai era nici o populație burghezească, nici o trupă, dar ceva intermitent, ceea ce se numește o ceată de jefuitori.

Când, după cinci săptămâni, acești oameni ieșiră din Moscova, fiecare dintre ei avea o grămadă de obiecte cari le păreau utile și prețioase.

Zece minute după intrarea lor prin cartierele Moscovei, regimentele nu mai aveau nici ofițeri, nici soldați; prin geamuri se vedeau oamenii străbătând odăile, rinzând și drapându-se în hainele boierești, și încercând să se încălze cu ghete de lac; prin pivniți ei își împărțeau proviziile; apoi spărgeau ușile grajdurilor și ale hambarelor, aprindeau focuri prin bucătării și, sumecându-și mânecele, despeau pâine ori găteau bucate, tot glumind cu femeile și cu copiii.

În aceeași zi, șefii francezi dădură porunci peste porunci, oprind trupelor de a se împrăștia prin oraș și de a jefui, ordonându-le să se prezinte seara la apel; dar cu toate acestea oamenii se împrăștiau prin orașul golit dar bogat în provizii și plin de confort.

NLVII.

Vahul năvălitor al francezilor care începu la 2 Septembrie dimineața, nu atinse decât seara cartierul în care se afla contele Bezukhow.

Când Pierre întâlnise pe Rostoyi și când Natașa îi spusese: „Rămâi aci? Ah! ce bine faci!” el simți că într-adevăr binefăcea că rămânea în Moscova, pentru a îndeplini misiunea pe care-l însărcinase Domnul. El simți atunci mai limpede ca ori-când că era menit pentru ceva mare.

Un candidat de avocat

afilă aplicare momentană în cancelaria lui *Dr. Desideriu Fülepp*, avocat în Hunedoara (Vajdahunyad, comit. Hunyad).

40 jugăre de pământ și un mare intravilan

se află de vândut în hotarul comunei *Dieci* (Décse, u. p. Alcsil, Aradmegye) gara: Háromalmás. Doritorii de a-l cumpăra să se prezinte în comună la vânzătorul dl *Lórencz Lipót*.

Caut un birt și prăvălie

spre închiriere sau și cumpărare, la sat, ori la oraș. Birtul și prăvălia pot să le iau în primire momentan sau la toamnă. Doritorii să se adreseze lui *Ioan Dîrlea*, »Katonagyógyintézet, Herkulesfürdő.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii

Bistrița — Besztercze.

10% economie la comanda
— de lucrări artistice. —

Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

spirt de ghița

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți provenite din răceală, ca de exemplu: junghiuri în coaste și în spate se folosește cu rezultat bun. Iar în contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fileri, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expediază.

Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,
farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expediază zilnic în toate părțile.

Un milion de viață de vie

pentru altoit

„**RIPARIA PORTALIS**”

(Glorie de Montpellier) se află de vânzare la preotul **Petru Pelle** din Miniș (Ménés) com. Arad.

Primul-strungar de lux român din Brașov

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință on. public român, că am deschis în *Strada Neagră No 4* un atelier de strungărie de lux și mobilă, unde primesc spre efectuare totfelul de lucrări atingătoare în branșa aceasta precum: *picioare de masă, jocuri de popice, feshice pentru biserici, stâlpi de străni strungărite etc.* La comanda pe postă servesc în timp scurt, fără rambursă.

Specialist în canaluri de buți.

Mai departe primesc și *reparaturi de ploiere și parasoale* precum și *reparaturi* ce se abat în branșe ca *violine, dacuri, bile etc.*

Comercianții primesc deslușiri bucuros Comandele se efectuează solid și cu prețuri ieftine.

Rugând sprijinul onor. public, semnez

Cu deosebită stimă:

Ilie Sârbu Elias,

Premiat cu diplomă dela corp. meseriașilor.

Botházy László,

sculptor și întreprinzător de beton și piatră de artă, depozit de nisip. Nagyvárad, — Erzsébet-utca.

Primesc ori-ce lucrări ce se refer la branșa mea precum lucrări la edificii și cripte cu diferite expoziții, de piatră și marmoră, apoi cruci, monumente, etc. — Lucrez în beton cu mare pricepere, precum caldărâm de beton, canale, poduri de beton cu fier, table de ciment, bazine de asfalt.

Trimit desennu și catalog. — Voiesc să atrag atenția on. public prin lucru bun și prețuri ieftine. **Liferez pietri și nisip în cant. mare.**

CĂRĂMIZI

se capătă la subscrișul din fabrica lui de cărămizi de lângă apropierea gării.

KIRLE ANTAL,

Arad, Florián-u. 6. b.

Când Moscova era părăsită, el înțelese că datoria sa era de a rămâne acolo, de a-l întâlni pe Napoleon și de a-l ucide, punând astfel, chiar cu riscul vieții sale, un capăt nefericirii întregii Europe.

Pierre cunoștea toate amănuntele atentatului comis asupra lui Napoleon de un student german, în 1809; el mai știa că acest student fusese executat. Dar primejdia la care se expunea, pentru a-și împlini menirea, nu făcea decât să-l exalteze.

Două sentimente puternice îl împingeau pe Pierre să stăruiască în hotărârile sale: nevoia de a se sacrifica precum și aceia de a suferi când toată lumea suferea. Celălalt sentiment la care se supunea, era acel sentiment vag, executiv rusesc, al disprețului de orice convențiune, de orice artificiu, de tot ceea ce majoritatea oamenilor s'a obișnuit să considere ca pe cel mai mare bun în lumea asta.

Și după cum se întâmplă întotdeauna, starea fizică a lui Pierre, corespundea cu starea sa morală. Hrana grosolană cu care nu era obișnuit, cantitatea de vodkă pe care o absorbea de câteva zile, lipsa de vin și de țigări precum și lipsa de rufe curate, nopțile nedormite pe cari le petrecea pe un divan scurt, toate aceste lucruri întrețineau în el acea surescitare, vecină cu nebunia.

Pierre știa că francezii intraseră deja în Moscova dar în loc de a se pune pe lucru el nu făcea decât să

se gândească la întreprinderea sa, elaborând planul până în cele mai mici amănunte.

El nu-și închipuia nici procedeu prin care-l va lovi pe Napoleon, nici moartea acestuia, ci îi plăcea mai ales să-și reprezinte propria sa moarte cu un curaj eroic.

Deodată auzi un strigăt ascuțit de femei și bucătăreasa intră înspăimântată și vătându-se:

— Au sosit!... Vă asigur că au sosit!... Patru sunt călare pe cal.

Pierre se hotărî să nu-și descopere nici numele și nici că știa francezește, și se apropiă de ușa întredeschisă a coridorului, gata să fugă în momentul când francezii vor pătrunde în casă.

Dar francezii intrară și Pierre tot nu se mișcă de lângă ușă: o curiozitate de neînvinș îl țintui pe loc. Francezii erau în număr de doi: un ofițer înalt, voinic cu aerul viteaz și frumos, și ordonanța acestuia mărunț, slab, cu chipul seofălcit și cu aerul mărginit.

Ofițerul intră schiopătând și răzimat de un baston. După câțiva pași el se opri, probabil că schotărise în mînca sa să pună stăpânire peste apartament. El se întoarse către soldații săi cari stăteau lângă ușă și le porunci scurt să aducă caii.

Odată chestia locuinței regulată, ofițerul își netezi mustățile cu un gest mulțumit și ducând o mână la ureche salută și zise surizând:

— Compartimentele mele întregii companii. Nimeni nu răspunde.

— D-ta ești stăpânul casei? se adresă ofițerul lui Gherasim.

Acesta, drept răspuns, îl privi cu un aer speriat, fără a fi înțeles ce i-se spusese.

— **Cartir, cartir?** zise ofițerul privind-l pe omuleț de sus în jos, cu un zâmbet cordial. Francezii sunt oameni cum se cade, ce dracu! Nu o să ne certăm de loc, moșule, adăugă el mângându-l pe Gherasim pe umeri; acesta îl privi tot speriat și tăcut.

— Nu e aici nimeni care să vorbească francezește? întrebă ofițerul căutând în jurul lui la cine să se adreseze.

Ochii săi întâlniră ochii lui Pierre, care se dădu numai decât la o parte dela ușă. Ofițerul se întoarse din nou la Gherasim care pentru a fi înțeles începu să vorbească stricat rusește.

Ofițerul zâmbea, făcea semne că nu înțelege nimic și tot schiopătând se apropiă de Pierre.

Acesta voi să se retragă, dar în fața ușii dela bucătărie îl zări pe Makar, fratele binefăcătorului său, un nebun care adesea se și îmbăta. Makar se apropiă cu sîretenie de francez, îl cercetă din ochi apoi ridicând mâna înarmată cu un pistol îl țintu spre ofițer.

(Va urma.)

MOBILE

in cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuiețe, garten
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

In grădina de iarnă a „Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

In cafenea se poate lua asemenea după reprezentațiile teatrale — cină.

Cu distincă stimă: **Augustin Csermák,**
hotelier.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SÄNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Fischer Testvérek

fabrică de rolete, îngrădituri, site, rolete de oțel și matrațe.

Arad, József főherceg-ut Nrul 18.

Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public totfelul de lucruri de branșe, cari se află în magazinul firmei, cu prețuri ieftine.

Ingrădituri dela 30 fil. în sus metru

Catalog la dorință gratuit.

Telefon 557.

Decorat cu medalie de aur la expoziția agricolă din Lugoj.

Dicsics B. Ignác,

succesorul lui Bálint Dicsics.

Atelier de trăsuri, șele și lustruire.

LUGOJ, strada Niță Popa

lângă biserica gr.-orientală română.

Pregătește toffelul de trăsuri și căruțe, precum și lucrări de dogărie și făurărie. Reparează trăsuri vechi cu prețuri ieftine.

CORNEL TUNNER

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrássy-ut 22. Timișoara-Josetin, Hunyadi-u. 4-

Filiala: Vârșeț, str. Deák-Ferenc Nr. 9.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui, etc.

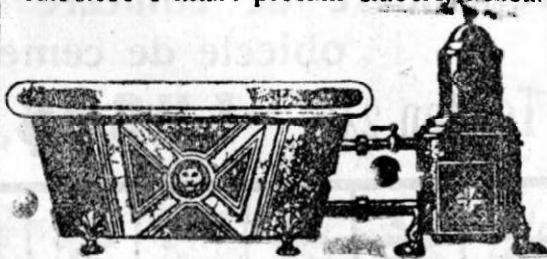
fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat. Având un magazin bogat, liferează mai ieftin ca orice concurență.

Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krauszer-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte edibctee e mtal: precum ciubere, ucioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

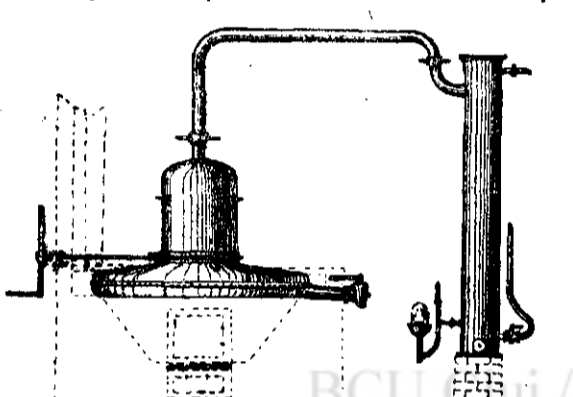
La NAGYENYED
Com. Alsófehér

să se adreseze,
cine dorește a-și procura varietăți
autentice de
POMI RODITORI
arbori pentru alee, plante de ornament conifere,
plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puieti, etc,
VIȚE ALTOITE
(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără rădăcini
(Catalog instructiv la cerere gratit).

FISCHER u. Comp
Pomi Viticultura

Arányi Adolf, fabrică de obiecte de aramă
Ujpest, Lőrincz-u. 7. (în casa proprie.)

Fabrică și liferează, în cea mai excelentă execuție: **CAZANE** de fier
rachie, precum și
garnituri com-
plete pentru fa-
bri chemice, fa-
bri de bere, al-
cool și rachie, mai
departe vane de
scăldat, — sobe
pentru camere de
baie, cazane și căl-
dări cu vatră și în
fine țevi de ara-
mă roșie cu pre-
țurile cele mai ieftine. Catalog trimis
gratit.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VİRSET
strada
Kudritzker No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de piano
excelente, covorașe, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

Edificare ieftină!

Intrece ori-care edificare din alt material.
Sistemul meu brevetat Nr. S—5546. Se face
prin prepararea în mod propriu al betonului,
ori alte materii.

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice
și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de
terase, acoperiș facement, învălitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu,
țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
var stins ș. a. — Prețuri curente trimis gratuit.

IOSIF SIMICS,

întreprindere de edificare cu beton, fabricant de
obiecte de cement și pietri.

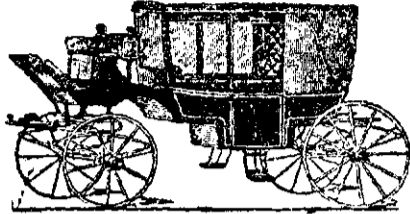
Telefon 246. **LUGOȘ,** Strada Buziaș 37.

Heinrich Rastel

fabricant de trăsuri,
Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne trăsuri, precum și totelele de căruțe.

Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, vâpsire și pregătire de șere în preț foarte ieftin.

Karl Schulleri

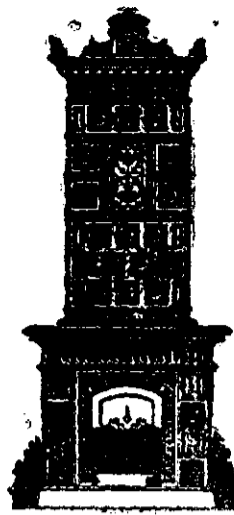
atelier de cuptoare,
Sibiu, Târgul Fânului 7.

Execută:]

cuptoare cu căhăli

În toate colorile, precum și încălzite în forma Meissner și Kastel, îmbrăcate în căhăli. Deasemenea construiesc cuptoare de fiert din căhăli albe și vinete.

Primesc și tot felul de reparaturi, ce se țin de bransa mea. Comande primește și dl Victor Roth, prăvălie de coloniale, Sibiu, Strada Sării (Salzgasse) Nr. 1.

Prețuri moderate.

EUGEN LIEBLICH

fotograf

Sibiu—Nagyszeben, str. Elisabeta Nr. 56 (casa proprie).

≡ Execută totfelul de icoane artistice. ≡

Plantinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea, copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe că atelierul acesta în privința mărimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Cu deslușiri servesc.

Vilhelm Connerth

NAGYSZEBEN—HERMANSTADT, Elisabethgasse 53.

Fabrică după diferite sisteme:

bănci de școală

conform celor mai moderne cerințe igienice, pregătește apoi

bănci și scaune pentru biserici; table de școală; rame pentru hărți; rame pentru desene și dulapuri pentru școală. Catalog ilustrat la dorință trimite gratuit și franco.

Lepter János, fabrică de piese de fier și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz. Înființată la 1885. Adresa telegrafică: LEPTER, Budapest, Pékerdö. Telefon 55-22.

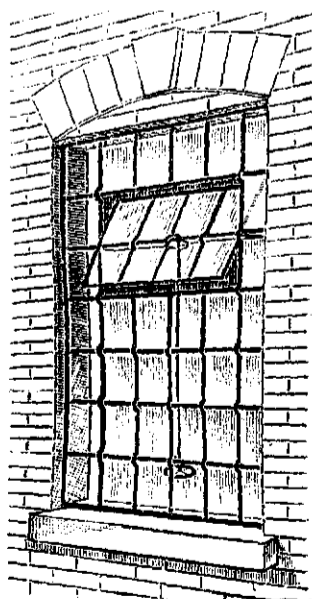
FERESTRE prinse în rame de fier, cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

FERESTRELE
KÖPLINGER
BREVETATE.

INTRODUSE
ÎN 14 STATE
CIVILIZATE!

La cerere trimitem
Catalog și
prospecte.

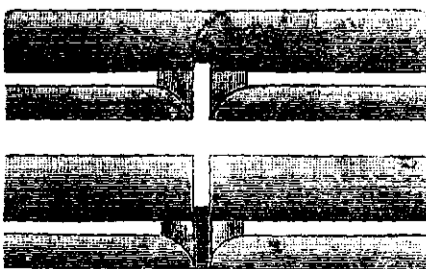

Noutate!

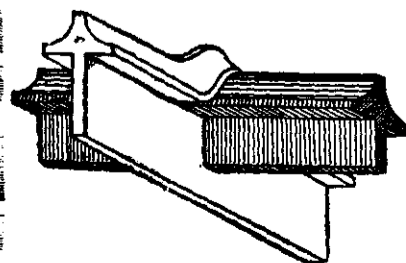
FERESTRELE
KÖPLINGER

sunt practice
pentru:

magazii,
hambare,
fabrici,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.

Sistemul vechiu.

Sistem Köplinger.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin recesă ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **cafar, sgârcluri, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum a doctorului Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.

În urma compoziției sale excelente, având vin de Samos, picături de Baldrian, sirop de smeură și de ci-reșe. Baldrianum este de recomandat și contra constipției și diareei precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuiți și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemâncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pahar de licheur. Copiii și cei slabi să ia Baldrianum în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Györök, Ménes, Paulis, Lippa, Hídegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sáralfalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

„MATCA”

institut de credit și economii societate pe acții în Tebea (Cebea).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »MATCA« sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cebea, Marți, în 26 Martie st. n. la 1 oră după amiază, în biroul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe care le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere după gestiunea anului 1911 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
5. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul expirat 1911.
6. Deliberarea asupra proiectului direcțiunii în privința urcării capitalului societar.
7. Modificarea §§-lor 6, 18 și 34 din statute.
8. Fixarea prețului mărcilor de prezență pro 1911—1912 pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
9. Propunerea direcțiunii asupra strămutării sediului.

Acționarii au să-și prezinte acțiunile conform §-ului 20 din statute.

Tebea, (Cebea) la 5 Martie 1912.

Direcțiunea.

ACTIVA	CONTUL-BILANȚ.		PASIVA	
Casa	5353	79	Capital societar	53300
La institutul »Victoria«	730	—	Fond de rezervă	5408
Cambii	80899	—	Depuneri	67276
Cambii cu reescompt hipotecar	295480	—	Reescompt	209436
Obligațiuni	3270	—	Diverse creditori	1706
Marfă la Consum	22916	84	Interese anticipate	6420
Mașini agricole și motor	3400	—	Profit curat	10345
Edificiul institutului în H.-Cristior	14668	46		
Mobilier la Institut	1205	—		
Mobilier la Consum	1265	—		
Debitori	10189	87		
Interese restante	388	63		
Interese tranzitoare de reescompt	4126	30		
	44389	289		44389
				289

DEBIT	CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.		CREDIT	
Interese de depuneri	3134	52	Venit transpus	186
Interese de reescompt	16358	94	Interese dela împrumut	31103
Salar la Institut	3242	—	Provizie	6806
Salar la Consum	2175	32	Venit dela consum	3057
Spese de birou	550	93		
Dare directă dela Institut	1704	20		
Dare directă dela Consum	262	98		
Dare comitatensă	112	38		
10% dare după depuneri	313	64		
Dare comunală dela Institut	288	80		
Dare comunală dela Consum	100	—		
Provent	323	40		
Amortizare de mob. la Institut	100	58		
Amortizare de mob. la Consum	140	44		
Amortizare de marfă la Consum	2000	—		
Profit curat	10345	71		
	41153	84		41153
				84

I. Indreiu,
dir. subst.

Cebea, (Czebe), la 31 Decembrie 1911.

DIRECȚIUNEA:Iosif Tisu,
președinte.

Lazar Pîrva

Florea Alexandru

Petru Stanciu

Leontin Micleuța

Marcu Huțiu

Ioan Jurca,
vice-președinte.

Petru Câmpean

Nicolau Matei.

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Mihuț, președinte.

Pavel Lazar

Emil Negruț

Nicolae Bexa

Atanasiu Brana.